İdarenin iptale konu düzenlemesinin yürürlükteki esas ve usullere aykırılık teşkil etmediği, ihalenin iptaline gerekçe gösterilen minibüs şoförleri için verilecek asgari ücretin %10 fazlasına ilişkin düzenlemenin idarenin takdir yetkisi kapsamında olduğu ve ilgili mevzuata herhangi bir aykırılık teşkil etmediği, bu çerçevede ihale komisyonun iptal gerekçesinin yerinde olmadığı, ihalenin iptali kararının iptalinin gerektiği

Toplantı No	: 2021/029
Gündem No	: 85
Karar Tarihi	: 29.07.2021
Karar No	: 2021/UH.I-1455

BAŞVURU SAHİBİ:
Yekta Temizlik Taş. Gıda İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.,

İHALEYİ YAPAN İDARE:
Şanlıurfa Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü,

BAŞVURUYA KONU İHALE:
2020/595741 İhale Kayıt Numaralı "Yakıt Hariç Şoförlü/Şoförsüz 12 Aylık Araç Kiralama" İhalesi

KURUMCA YAPILAN İNCELEME:
Şanlıurfa Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü tarafından 21.12.2020 tarihinde açık ihale usulü ile gerçekleştirilen "Yakıt Hariç Şoförlü/Şoförsüz 12 Aylık Araç Kiralama" ihalesine ilişkin olarak Yekta Temizlik Taş. Gıda İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından 23.06.2021 tarih ve 28935 sayı ile Kurum kayıtlarına alınan 23.06.2021 tarihli dilekçe ile itirazen şikâyet başvurusunda bulunulmuştur.

Başvuruya ilişkin olarak 2021/1086 sayılı şikâyet dosyası kapsamında yapılan inceleme neticesinde esas inceleme raporu tanzim edilmiştir.

KARAR:
Esas inceleme raporu ve ekleri incelendi:

İtirazen şikâyet dilekçesinde özetle; Kamu İhale Kanunu'nun 17'nci maddesi gereğince, idarelerin ihaleye katılan isteklilere söz konusu Kanun'un 5'inci maddesinde yer alan temel ilkelere göre uygun davranması gerektiği, ancak anılan ihalede idare tarafından ihale işlemlerinin keyfiyete dayalı bir şekilde geç yürütüldüğü, ihalenin sürüncemede bırakıldığı, Kurul kararlarının ivedilikle uygulanmadığı, ihale komisyonlarının geç toplandığı ve ihaleye katılan isteklilere zarar verilmesi nedeniyle idare yetkilileri hakkında gerekli yasal işlemlerin yapılması gerektiği, bu bağlamda konuyla ilgili olarak Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bildirimde bulunulması gerektiği, öte yandan Kamu İhale Kurulu'nun 17.02.2021 tarih ve 2021/UH.I-432 ve 07.04.2021 tarih ve 2021/UH.I-764 sayılı kararlarında düzeltici işlem kararı alındığı, ihaleyi gerçekleştiren idare tarafından bu kararların ivedilikle uygulanması gerekirken ihalenin istenilen istekli üzerinde bırakılmaması nedeniyle ihalenin iptal edildiği, idarece kendilerine gönderilen ihale iptal kararından anlaşılacağı üzere, ihale konusu işin ihale tarihinin 17.02.2021 olduğu, Strateji Geliştirme Başkanlığı'nın 02.06.2021 tarih ve 211637 sayılı yazısı ile aynı Başkanlığın 17.06.2021 tarih ve 370050 sayılı yazılarının idare tarafından yapılan ihaleden sonra alındığı, söz konusu kararın geçmişe yönelik olarak uygulanamayacağı, öte yandan yürürlüğe giren kanunların idarelerce alınan kararların yürürlüğe girdiği tarihten sonraki zamanda meydana gelen olaylara ve ilişkilere uygulanması gerekirken, idarece ihale tarihinden sonra alınan kararı gerekçe gösterilmek suretiyle ihalenin iptal edilmesinin hakkaniyet ve yasal mevzuata aykırı olduğu, sonuç olarak idarenin ihalenin iptaline ilişkin kararının iptaline karar verilmesi gerektiği iddiasına yer verilmiştir.

İptal gerekçeleri ile sınırlı olarak yapılan inceleme sonucunda aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde "İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur…" hükmü,

Anılan Kanun'un "Bütün tekliflerin reddedilmesi ve ihalenin iptali" başlıklı 39'uncu maddesinde "İhale komisyonu kararı üzerine idare, verilmiş olan bütün teklifleri reddederek ihaleyi iptal etmekte serbesttir. İhalenin iptal edilmesi halinde bu durum bütün isteklilere derhal bildirilir. İdare bütün tekliflerin reddedilmesi nedeniyle herhangi bir yükümlülük altına girmez. Ancak, idare isteklilerin talepte bulunması halinde, ihalenin iptal edilme gerekçelerini talep eden isteklilere bildirir." hükmü,

Söz konusu Kanun'un "İhalenin karara bağlanması ve onaylanması" başlıklı 40'ıncı maddesinde "…İhale yetkilisi, karar tarihini izleyen en geç beş iş günü içinde ihale kararını onaylar veya gerekçesini açıkça belirtmek suretiyle iptal eder.
İhale; kararın onaylanması halinde geçerli, iptal edilmesi halinde ise hükümsüz sayılır.
İhale kararları ihale yetkilisince onaylanmadan önce idareler, ihale üzerinde kalan istekli ile varsa ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi isteklinin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığını teyit ettirerek buna ilişkin belgeyi ihale kararına eklemek zorundadır. İki isteklinin de yasaklı çıkması durumunda ihale iptal edilir." hükmü,

Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde "…f) Yaklaşık maliyet: İhale onay belgesi düzenlenmeden önce idarece her türlü fiyat araştırması yapılarak, Katma Değer Vergisi (KDV) hariç olmak üzere hesaplanan ve dayanakları ile birlikte bir hesap cetvelinde gösterilen, ihale konusu işin öngörülen bedelini,
…
ifade eder." hükmü,

Aynı Yönetmelik'in "Bütün tekliflerin reddedilmesi ve ihalenin iptali" başlıklı 64'üncü maddesinde "(1) İhale komisyonu kararı üzerine idare, verilmiş olan bütün teklifleri reddederek ihaleyi iptal etmekte serbesttir. İhalenin iptal edilmesi halinde bu durum gerekçeleriyle birlikte bütün isteklilere derhal bildirilir. İdare bütün tekliflerin reddedilmesi nedeniyle herhangi bir yükümlülük altına girmez…" hükmü,

Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller'in "Genel esaslar" başlıklı 6'ncı maddesinde "…2) Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile bu idarelere bağlı döner sermayelerin (Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ile TBMM Genel Sekreterliği hariç) hizmetleri için ihtiyaç duyulan binek, station-wagon, arazi binek, kaptı kaçtı, panel ve pick-up tipi taşıtların hizmet alımı yöntemiyle ediniminde;
a) Şoför giderleri hariç yapılan taşıt kiralamalarında aylık kiralama bedeli (katma değer vergisi hariç, her türlü bakım-onarım, sigorta ve benzeri giderler dahil), taşıtın Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği tarafından yayımlanan ve harcama talimatının verildiği yılın ocak ayı itibarıyla uygulanacak Motorlu Kara Taşıtları Kasko Değer Listesinde yer alan kasko sigortası değerinin %2'sini aşmayacaktır.
b) Şoför giderleri dahil yapılan taşıt kiralamalarında aylık kiralama bedeli, (a) bendine göre tespit edilecek tutara yürürlükteki brüt asgari ücretin yüzde elli artırımlı tutarının ilave edilmesi suretiyle hesaplanacak tutarı aşamayacaktır." düzenlemesi,

Şikâyete konu ihaleye ait "İhale konusu işe/alıma ilişkin bilgiler" başlıklı 2'nci maddesinde "2.1. İhale konusu işin/alımın;
a) Adı: Şanlıurfa Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü ile Bağlı Kuruluşların Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere Şoför Dahil Araç Kiralama Özel Hizmet Alımı
b) Türü: Hizmet alımı
c) İlgili Uygulama Yönetmeliği: Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği
ç) Yatırım proje no'su (yapım işlerinde): Bu madde boş bırakılmıştır.
d) Kodu:
e) Miktarı:
İl Müdürlüğümüz ve bağlı Kuruluşların hizmetlerinde kullanılmak üzere 12 ay süreli, 3 adet Binek, 35 adet 4+1 Pick-up ve 3 adet 14+1 Minibüs olmak üzere toplam 41 adet aracın 32 şoför ile birlikte kiralanması Ayrıntılı bilgi idari şartnamenin ekinde yer almaktadır.
f) İşin yapılacağı/malın teslim edileceği yer: Şanlıurfa Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü ve Bağlı Kuruluşlar,"düzenlemesi,

Söz konusu Şartname'nin "Teklif fiyata dahil olan giderler" başlıklı 25'inci maddesinde "…25.3. Teklif fiyata dahil olan diğer giderler aşağıda belirtilmiştir:
25.3.1. Hizmetin sunulması işiyle ilgili olarak (14+1) kapasiteli minibüs tipi araçlar için aylık (22) gün üzerinden fiilen çalışan ve mesainin tamamını kuruluşta geçiren sürücülerin öngörülen; Brüt asgari ücretin %10 fazlası ile işçilik giderleri (işçi ücreti, sigorta prim giderleri) teklif fiyata dahildir.
(4+1) kapasiteli binek ve 4+1 kamyonet-pick up tipi araçlar için aylık (22) gün üzerinden fiilen çalışan ve mesainin tamamını kuruluşta geçiren sürücülerin öngörülen; Brüt asgari ücretin %20 fazlası ile işçilik giderleri (işçi ücreti, sigorta prim giderleri) teklif fiyata dahildir.
(4+1) kapasiteli binek ve 4+1 kamyonet-pick up tipi araçlarda çalışacak şoförlere aylık 22 gün üzerinden ödenecek yemek ücreti teklif fiyata dâhildir, günlük 12,00TL olacak şekilde bordroda brüt olarak gösterilecektir.
(4+1) kapasiteli binek ve 4+1 kamyonet-pick up tipi araçlarda çalışacak şoförlere aylık 22 gün üzerinden ödenecek yol ücreti teklif fiyata dâhildir, günlük 9,00TL olacak şekilde bordroda brüt olarak gösterilecektir.
(14+1) kapasiteli minibüs tipi araçlarda çalışacak şoförlere aylık 22 gün üzerinden ödenecek yol ücreti teklif fiyata dâhildir, günlük 9,00TL olacak şekilde bordroda brüt olarak gösterilecektir. Hizmet alımı yoluyla çalışacak 1 (bir) sürücünün yemeği İdare tarafından ayni olarak verilecek olup, bu gider için istekli tarafından ayrıca maliyet hesabı yapılmayacaktır.
25.3.2 Akaryakıt hariç olmak üzere, araçların aylık kiralama giderleri ile araçların bakım, onarım, yağ, yağlama, adblue, araç takip sistemi, yedek parça ve diğer masrafları, tüm vergi, sigorta, kasko vb. giderleri ve teknik şartnamede yer verilen diğer giderler teklif fiyata dâhildir…" düzenlemesi,

Aynı Şartname'nin "Bütün tekliflerin reddedilmesi ve ihalenin iptal edilmesi" başlıklı 34'üncü maddesinde "34.1. İhale komisyonu kararı üzerine İdare, verilmiş olan bütün teklifleri reddederek ihaleyi iptal etmekte serbesttir. İdare bütün tekliflerin reddedilmesi nedeniyle herhangi bir yükümlülük altına girmez.
34.2. İhalenin iptal edilmesi halinde bu durum, bütün isteklilere gerekçesiyle birlikte derhal bildirilir." düzenlemesi yer almaktadır.

İhale dokümanı kapsamındaki Birim Fiyat Teklif Cetveli aşağıdaki gibi düzenlenmiştir:

A[1]					B[2]	
Sıra No	İş Kaleminin Adı ve Kısa Açıklaması[3]	Birimi	Miktarı İşçi sayısı	Miktarı Ay/gün/saat	Teklif Edilen[4] Birim Fiyat	Tutarı
1	Binek tipi (4+1 kapasiteli) araç için Sürücü Gideri (yol ve yemek ücreti dahil)(Brüt asgari ücretin %20 fazlası)	Ay	3	12		
2	Kamyonet-Pick up (4+1 kapasiteli) araç için Sürücü Gideri (yol ve yemek ücreti dahil)(Brüt asgari ücretin %20 fazlası)	Ay	26	12		
					I. ARA TOPLAM (K.D.V Hariç)[5]	

Sıra No	İş Kaleminin Adı ve Kısa Açıklaması[6]	Birimi	Miktarı	Teklif Edilen[4] Birim Fiyat	Tutarı
1	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
2	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
3	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
4	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
5	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
6	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
7	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
8	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
9	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
10	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
11	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
12	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
13	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
14	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
15	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
16	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
17	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
18	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
19	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
20	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
21	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
22	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
23	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
24	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
25	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
26	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
27	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
28	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
29	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
30	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
31	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
32	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
33	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
34	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
35	1 adet (4+1 kapasiteli) Kamyonet-pick up tipi araç için kiralama bedeli – T7	ay	12		
36	1 adet (4+1 kapasiteli) Binek tipi araç için kiralama bedeli – T2	ay	12		
37	1 adet (4+1 kapasiteli) Binek tipi araç için kiralama bedeli – T2	ay	12		
38	1 adet (4+1 kapasiteli) Binek tipi araç için kiralama bedeli – T2	ay	12		
39	1 adet (14+1 kapasiteli) Minibüs tipi araç için kiralama bedeli. (Sürücü, yol Dahil ve Brüt asgari ücretin %10 fazlası) – T5	ay	12		
40	1 adet (14+1 kapasiteli) Minibüs tipi araç için kiralama bedeli. (Sürücü, yol Dahil ve Brüt asgari ücretin %10 fazlası) – T5	ay	12		
41	1 adet (14+1 kapasiteli) Minibüs tipi araç için kiralama bedeli. (Sürücü, yol Dahil ve Brüt asgari ücretin %10 fazlası) – T5	ay	12		
			II. ARA TOPLAM (K.D.V. Hariç)[7]		
	TOPLAM TUTAR (K.D.V Hariç)				

Başvuru konusu ihale 12.03.2021 tarihli ihale komisyonu kararı ile Ömer Kutlu'nun üzerinde bırakılmış olup, kesinleşen ihale kararının tebliği üzerine bir diğer istekli Yekta Temizlik Taşım Gıda İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.nin 22.03.2021 tarihli itirazen şikayet başvurusu üzerine yapılan inceleme sonucunda 07.04.2021 tarihli ve 2021/UH.I-764 sayılı Kamu İhale Kurulu Kararı ile "…Sonuç olarak, yukarıda belirtilen mevzuata aykırılıkların düzeltici işlemle giderilebilecek nitelikte olduğu tespit edildiğinden, ihale uhdesinde bırakılan istekli olan Ömer Kutlu'nun aşırı düşük teklif açıklamasının kabul edilmeyerek teklifinin reddedilmesi ve bu aşamadan sonraki ihale işlemlerinin mevzuata uygun olarak yeniden gerçekleştirilmesi gerekmektedir.
…
Anılan Kanun'un 54'üncü maddesinin onbirinci fıkrasının (b) bendi gereğince düzeltici işlem belirlenmesine" karar verilmiştir. Kamu İhale Kurulu kararının idareye tebliğinin ardından ihale işlem dosyasının ön mali kontrol yapılmak üzere Bakanlık Strateji Geliştirme Başkanlığı'na gönderildiği ve Strateji Geliştirme Başkanlığı'nın 02.06.2021 tarih ve 211637 sayılı yazısında "İl Müdürlüğünüz ve bağlı kuruluşlarına ait 2020/595741 ihale kayıt numaralı ve 3.491.627,43- TL yaklaşık maliyetli sürücülü araç kiralama ihalesinin 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 19'uncu maddesi gereğince açık ihale usulü ile karşılanmasına ilişkin ihale işlem dosyasında bulunan taahhüt evrakları ve sözleşme tasarısı ilgide kayıtlı yazınızla Başkanlığımıza gönderilmiştir.
Başkanlığımız tarafından yapılan ön mali kontrol sonucunda uygun görüş verilmesi, danışmanlık niteliğinde olduğundan yapılacak mali karar ve işlemler harcama yetkilisinin uhdesindedir.
Başkanlığımızca; söz konusu ihaleye ilişkin taahhüt evrakı ve sözleşme tasarısı Bakanlığımız Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesi kapsamında incelenmesi sonucunda;
1-Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usullerin "Genel esaslar" başlıklı 6'ncı maddesinin ikinci fıkrasında; "(Ek: 15/9/2014 – 2014/6814 md.
2) Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile bu idarelere bağlı döner sermayelerin (Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ile TBMM Genel Sekreterliği hariç) hizmetleri için ihtiyaç duyulan binek, station-wagon, arazi binek, kaptı kaçtı, panel ve pick-up tipi taşıtların (fiilen arazi üzerinde çalışan arazi binek ve pick-ııp'lar hariç) hizmet alımı yöntemiyle ediniminde;
…
b) Şoför giderleri dahil yapılan taşıt kiralamalarında aylık kiralama bedeli, (a) bendine göre tespit edilecek tutara yürürlükteki brüt asgari ücretin yüzde elli artırımlı tutarının ilave edilmesi suretiyle hesaplanacak tutarı aşmayacaktır." hükmü yer almakta olup, minibüs şoförleri için brüt asgari ücretin artırımlı tutarı üzerinden ödeme yapılacağına ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır.
Ancak; ihaleye esas idari şartnamenin 25'nci maddesi ve sözleşme tasarısının 7'nci maddesinde; "Hizmetin sunulması işiyle ilgili olarak (14+1) kapasiteli minibüs tipi araçlar için aylık (22) gün üzerinden fiilen çalışan ve mesainin tamamını kuruluşta geçiren sürücülerin öngörülen; Brüt asgari ücretin %10 fazlası ile işçilik giderleri (işçi ücreti, sigorta prim giderleri) teklif fiyata dahildir." ifadesi yer almakta, söz konusu durumun kamu zararına sebebiyet vereceği düşünülmektedir.
1- 237 sayılı Taşıt Kanunu Kapsamında Edinilecek Taşıtların Menşei, Silindir Hacimleri ve Diğer Menşei, Silindir Hacimleri ve Diğer Niteliklerinin Belirlenmesine Dair Karar'da; "(1) 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununa ekli (1) sayılı Cetvelde ve son iki sırasında belirtilenler hariç olmak üzere (2) sayılı Cetvelde yer alan makamlar ile güvenlik önlemli (zırhlı) araçlar, koruma altına alınanlarla ilgili yönetmelik hükümlerine göre tahsis olunanlar ve idarelerin yurt dışı teşkilatları için yabancı menşeli binek veya station-wagon cinsi taşıt edinilebilir. Bunların dışında hibe dâhil ne suretle olursa olsun yabancı menşeli binek veya station-wagon cinsi taşıt edinilemez.
(2)Hizmet alımı suretiyle edinilecek taşıtların menşei ve silindir hacimleri hakkında 1 inci madde hükümleri uygulanır.
(3)Yerli muhteva oranı%50'nin altında kalan taşıtlar yabancı menşeili sayılır.
(4)Binek ve station-wagon dışındaki taşıtlar hakkında yukarıdaki sınırlamalar uygulanmaz." hükmü yer almaktadır.
Diğer taraftan, Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller'in "Genel esaslar" başlıklı 6'ncı maddesinde; "a) Şoför giderleri hariç yapılan taşıt kiralamalarında aylık kiralama bedeli (katma değer vergisi hariç, her türlü bakım-onarım, sigorta ve benzeri giderler dahil), taşıtın Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği tarafından yayımlanan ve harcama talimatının verildiği yılın ocak ayı itibarıyla uygulanacak Motorlu Kara Taşıtları Kasko Değer Listesinde yer alan kasko sigortası değerinin %2'sini aşmayacaktır" hükmü yer almaktadır.
Ancak, yaklaşık maliyet hesaplamasında binek araçlar için piyasa araştırması yoluyla oluşturulan birim fiyatın teknik şartnamede belirtilen özelliklere sahip, yerli muhteva oranı %50 ve üzeri olan araçların 2020 yılı Ocak ayı kasko sigortası değerinin %2'sini aştığı,
1-İhale onay belgesinde, fiyat farkı ödeneceğinin belirtilmesine rağmen yasal dayanağının belirtilmediği, fiyat farkı ödenmesinin yasal dayanağını belirten "4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Hizmet Atımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esasların 6'ncı maddesi ile Kamu İhale Genel Tebliğinin 81 ve 83'üncü maddesine göre fiyat farkı ödenecektir." ifadesinin yer alması gerektiği,
2-İhalede teklifi uygun bulunmayan isteklilerin evraklarının ihale işlem dosyasında yer almadığı,
3-Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinin birinci fıkrasında, "Benzer iş: İhale konusu iş veya işin bölümleriyle nitelik ve büyüklük bakımından benzerlik gösteren, aynı veya benzer usullerle gerçekleştirilen, teçhizat, ekipman, mali güç ve uzmanlık ile personel ve organizasyon gerekleri bakımından benzer özellik taşıyan işleri, …. ifade eder." hükmü yer almaktadır.
1.
1. 4-İhaleye esas idari şartnamenin 7.6'ncı maddesinde, "Benzer iş olarak kabul edilecek işler aşağıda belirtilmiştir:
Kamuda veya özel sektörde yapılan sürücülü araç kiralama işleri veya servis taşımacılığı işleri müştereken veya ayrı ayrı benzer iş olarak kabul edilecektir. " ifadesi yer almaktadır.
İhale konusu işin araç kiralama işi olduğu, Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Usul ve Esasların 9'uncu maddesinde; 6/2/2004 tarihli ve 2004/6801 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "Kamu Kurum ve Kuruluşları Personel Servis Hizmet Yönetmeliği" uyarınca yapılan servis kiralamaları bu Esas ve Usullere tabi olmadığı belirtildiğinden, idari şartnamede yer alan hem araç kiralama hem de servis taşımacılığı işinin benzer iş olarak nitelendirilmemesi, istekliler tarafından sadece servis taşımacılığına ilişkin sunulacak iş deneyim belgesinin ihale konusu benzer iş kapsamına alınmaması gerektiği, Ayrıca, ihalede ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi As Soy Turizm Taşımacılık Temizlik Gıda Sağlık İthalat İhracat Sanayi ve Ticaret Limited Şirketinin sunmuş olduğu iş deneyim belgesinin personel servisi kiralama hizmet alımı işine ait olduğu,
5-Kamu İhale Genel Tebliğinin 30.5.2'inci maddesinde "4734 sayılı Kanunun 40 inci maddesinde, sadece ihale üzerinde kalan istekli ile varsa ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi isteklinin, 42 nci maddesinde de sadece ihale üzerinde kalan isteklinin yasaklı olup olmadığının Kurumdan teyit ettirilmesinden söz edilmiş ise de, 11 inci maddede ihalelere katılmaktan yasaklanmış olanların hiçbir şekilde ihalelere katılmamalarının sağlanmasının amaçlandığı dikkate alındığında, ihale tarihi itibariyle ihaleye katılan tüm isteklilerin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının sorgulanması ve teyit edilmesinin zorunlu olduğu anlaşılmaktadır. Bu sebeple:
I – Başvuru veya ihale tarihi itibariyle tüm aday ve istekliler için, ihale kararı ihale yetkilisince onaylanmadan önce ihale üzerinde kalan istekli ve varsa ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi için, sözleşmenin imzalanacağı tarihte ise sadece ihale üzerinde kalan istekli için ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı sorgulanacak ve Kurumdan teyit ettirilecektir,
II – Yasaklılık teyidi yapılırken aday ve istekliler ile bunların şahıs şirketi olmaları halinde tüm ortakları, sermaye şirketi olmaları halinde sermayesinin yarısından fazlasına sahip ortakları ile başvuru veya teklifi ya da sözleşmeyi imzalayan, başka bir ifade ile ihaleye katılan vekil ve temsilcilerinin de ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı sorgulanacak ve Kurumdan teyit ettirilecektir." hükmü doğrultusunda, ihale üzerinde bırakılan istekli sermaye şirketi olması nedeniyle, mezkûr maddenin II'nci fıkrasında yer alan teyit işlemlerinin yapılmadığı,
Görülmüştür.
İl Müdürlüğünüz ve bağlı kuruluşlarına ait 2020/595741 ihale kayıt numaralı ve 3.491.627,43- TL yaklaşık maliyetli sürücülü araç kiralama ihalesinde 1'inci maddede belirtilen husus gereğince sözleşme yapılması Başkanlığımız tarafından uygun görülmemektedir.
Ancak, sözleşme yapılması halinde; Bakanlığımız Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesinin 23'üncü maddesinde yer alan; "(I) Başkanlıkça yapılan ön mali kontrol sonucunda;
a)Taahhüt evrakı ve sözleşme tasarılarında, teyit işlemi veya düzeltici işlem ön görülmesi ya da sözleşme imzalanmasının uygun olmadığına ilişkin görüş yazısının harcama yetkilileri tarafından dikkate alınmayarak sözleşme imzalanması,
b)Ödeme emri belgesi ile eki belgelerin ön mali kontrolü sonucunda uygun görüş verilmediği halde harcama yetkilileri tarafından ödemenin gerçekleştirilmesi, halinde 5 (beş) iş günü içinde gerekçeleriyle birlikte Başkanlığa yazılı olarak bildirilir.
(2) Başkanlıkça bu tür işlemlerin kayıtları tutulur ve aylık dönemler itibariyle ilgili harcama biriminin ve Başkanlığın bağlı olduğu üst yöneticiye bildirilir. Söz konusu kayıtlar iç ve dış denetim sırasında denetçilere de sunulur. " hükmü gereğince sözleşmenin imzalanma gerekçesi ile birlikte bir örneğinin 5 iş günü içerisinde Başkanlığımıza gönderilmesi gerekmektedir." şeklinde ifadelerin yer aldığı,

Söz konusu yazı üzerine idarece anılan iptal gerekçesinin yeniden değerlendirilmesi hususunda 10.06.2021 tarihli ve 319103 sayılı yazı ile söz konusu Başkanlıktan "…Şoför ücretleri ile ilgili 38 adet 4+1 araç için yürürlükteki asgari ücretin %50 fazlası verile bilinirken İl Müdürlüğümüzce %20 fazlası üzerinden hesaplanmış, 3 adet minibüs şoförü için ise %10 fazlası üzerinden hesaplama yapılmıştır. Minibüs şoförleri ile ilgili herhangi bir düzenleme bulunmadığından İl Müdürlüğümüz şartname hazırlama sürecinde diğer birçok İl Müdürlüğü ile istişarede bulunup minibüs şoför ücretlerinin %'10 ve üzeri artırımlı uygulandığı tespitinde bulunduktan sonra şartname hazırlamıştır. Minibüs şoförü ücreti ile ilgili herhangi bir kanuni düzenleme bulunmadığından, 3 adet şoförün asgari ücretin %10 artırımlı ücretinin kanuni hüküm bulunmayan bir konuda ihalenin iptal gerekçesi olarak tekrar değerlendirilmesi konusunda gözden geçirilmesinin uygun olacağı…" şeklinde ifadelere yerilmek suretiyle tekrardan görüş istenildiği, bu durum üzerine anılan Başkanlık'ın 17.06.2021 tarih ve 370050 sayılı ön mali kontrol raporunda "…İlgi (b)'de kayıtlı yazımız ile İl Müdürlüğünüz ve bağlı kuruluşların ihtiyacını karşılamak üzere yapılan 2020/595741 ihale kayıt numaralı araç kiralama hizmet alımı işi ihale işlem dosyasında bulunan taahhüt evrakları ve sözleşme tasarısının Başkanlığımızca tekrar değerlendirilmesi talep edilmektedir.
Söz konusu ihale işlem dosyasında bulunan taahhüt evrakları ve sözleşme tasarısının ön mali kontrol incelemesi Bakanlığımızın Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesi kapsamında Başkanlığımızca yapılmış, ilgi (a)'da kayıtlı yazımızda belirtilen hususlar gereğince sözleşme imzalanması uygun görülmemiştir…" şeklinde ifadelerin yer aldığı, gelinen son aşamada söz konusu raporların idareye sunulması üzerine 22.06.2021 tarihli ihale komisyonu kararı ile ihalenin "…2020/595741 İKN numaralı şoförlü/şoförsüz araç kiralama ihalesinde, ilgi a kararı ile komisyonumuz ihale kararının vermiştir. Ancak Bakanlığımız Strateji Geliştirme Başkanlığının ilgi b ve ilgi c yazılarında minibüs tipi araç şoförleri için verilen, asgari ücretin %10 fazlası üzerinde verilmesi sözleşme imzalanmasının uygun olmaması görüşü nedeniyle, ihalenin komisyonumuzca iptal edilmesine karar verilmiştir." şeklinde belirtilen gerekçe ile iptal edildiği anlaşılmıştır.

Yukarıda aktarılan mevzuat hükümlerine göre ihalenin iptali hususunda ihale komisyonlarına ve dolayısıyla idarelere takdir yetkisi tanındığı, bunun yanında ihale komisyonu kararı üzerine, ihale yetkililerine de ihale komisyonu kararının alınmasından itibaren 5 iş günü içerisinde yapacakları inceleme sonucunda gerekçesini açıkça belirtmek suretiyle ihalenin iptal edilmesi hususunda takdir yetkisi verildiği anlaşılmakla birlikte, bu takdir yetkisi mutlak ve sınırsız bir yetki niteliğinde olmadığından, takdir yetkisinin mevzuat çerçevesinde, eşitlik ilkesine uygun şekilde, kamu yararı ve hizmet gerekleri gözetilerek kullanılması, tesis edilen iptal işleminin gerekçelerinin açıkça ortaya konulması gerekmektedir.

Bu çerçevede idarenin iptal gerekçeleri incelendiğinde, aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir: Başvuru konusu ihalenin, ön mali kontrol raporu üzerine ihale komisyonunca 4734 sayılı Kanun'un 40'ncı maddesi uyarınca iptali işlemine ilişkin gerekçenin, "…Bakanlığımız Strateji Geliştirme Başkanlığının ilgi b ve ilgi c yazılarında minibüs tipi araç şoförleri için verilen, asgari ücretin %10 fazlası üzerinde verilmesi sözleşme imzalanmasının uygun olmaması görüşü nedeniyle, ihalenin komisyonumuzca iptal edilmesine karar verilmiştir." hususu olduğu anlaşılmıştır.

İhalenin personel çalıştırılmasına dayalı olmayan hizmet alım ihalesi niteliğinde olduğu; İdari Şartname'nin 25'inci maddesinde teklif fiyata dahil olan giderlerin düzenlendiği, ihale dokümanı kapsamında verilen Birim Fiyat Teklif Cetveli ile sürücü maliyeti ve araç kiralama hizmeti maliyetinin ayrı kalemler olarak belirlendiği, diğer taraftan hizmetin sunulması ilgili olarak (14+1) kapasiteli minibüs tipi araçlar için aylık (22) gün üzerinden fiilen çalışan ve mesainin tamamını kuruluşta geçiren sürücüler için brüt asgari ücretin %10 fazlası öngörüldüğü anlaşılmaktadır.

Bu itibarla sürücülü araç kiralamalarına ilişkin usul ve esaslara göre, şoför giderleri hariç yapılan taşıt kiralamalarında aylık kiralama bedelinin (katma değer vergisi hariç, her türlü bakım-onarım, sigorta ve benzeri giderler dahil), taşıtın Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği tarafından yayımlanan ve talimatının verildiği yılın ocak ayı itibarıyla uygulanacak Motorlu Kara Taşıtları Kasko Değer Listesinde yer alan kasko sigortası değerinin %2'sini aşmayacağı ve şoför giderleri dahil yapılan taşıt kiralamalarında ise aylık kiralama bedelinin, yukarıdaki düzenlemeye göre tespit edilecek tutara yürürlükteki brüt asgari ücretin yüzde elli artırımlı tutarının ilave edilmesi suretiyle hesaplanacak tutarı aşamayacağı şeklinde kural getirildiği, öte yandan minibüs tipi araç şoförleri için verilecek ücretin asgari ücretin % kaç fazlası olacağına ilişkin olarak herhangi bir düzenlemenin Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usullerde yer almadığı anlaşılmıştır.

İdarenin iptale konu düzenlemesinin yürürlükteki esas ve usullere aykırılık teşkil etmediği, ihalenin iptaline gerekçe gösterilen minibüs şoförleri için verilecek asgari ücretin %10 fazlasına ilişkin düzenlemenin idarenin takdir yetkisi kapsamında olduğu ve ilgili mevzuata herhangi bir aykırılık teşkil etmediği, bu çerçevede ihale komisyonun iptal gerekçesinin yerinde olmadığı, ihalenin iptali kararının iptalinin gerektiği sonucuna varılmıştır.

Sonuç olarak, yukarıda mevzuata aykırılıkları belirtilen işlemlerin düzeltici işlemle giderilebilecek nitelikte işlemler olduğu tespit edildiğinden, idarenin ihalenin iptali kararının iptaline ve bu aşamadan sonraki ihale işlemlerinin mevzuata uygun olarak yeniden gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, 4734 sayılı Kanun'un 65'inci maddesi uyarınca bu kararın tebliğ edildiği veya tebliğ edilmiş sayıldığı tarihi izleyen 30 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde dava yolu açık olmak üzere,

İdarenin ihalenin iptali kararının iptaline,

Oybirliği ile karar verildi.